

SIPOON BOXIN TYÖPAIKKA-ALUEEN ASEMAKAAVAN LUONTOSelvitys

Esa Lammi & Marko Vauhkonen

7.9.2015, käännös lisätty 4.3.2016

SIPOON BOXIN TYÖPAIKKA-ALUEEN ASEMAKAAVAN LUONTOSELVITYS

TIIVISTELMÄ

Boxin työpaikka-alueen asemakaavoitusta varten tilattiin luontoselvitys, jonka on tehnyt Ympäristösuunnittelu Enviro Oy loppukevään ja kesän 2015 aikana.

Esiselvitysvaiheessa koottiin suunnittelualueen aiemmat luontotiedot ympäristöhallinnon rekistereistä sekä Boxin osayleiskaavaa ja Kilpilahdentien suunnittelua varten tehdyistä raporteista. Maastotöiden toteuttaminen suunniteltiin lähtötietojen sekä kartta- ja ilmakuvatulkinnan perusteella.

Työ koostui kolmesta osaselvityksestä, jotka toteutettiin asemakaavatarkkuudella. Näistä ensimmäinen oli yleispiirteinen pesimälinnustoselvitys. Sen tavoitteena oli selvittää ns. huomionarvoisten lajien ja pesivälle linnustolle tärkeiden kohteiden esiintyminen alueella. Inventoinnissa sovellettiin lintujen reviiikäyttäytymiseen perustuvaa kartoituslaskentamenetelmää.

Kartalle merkityt lintuhavainnot tulkitaan reviiereiksi ja tulosten perusteella rajataan mahdolliset pesimälinnuston kannalta arvokkaat alueet. Lintulaskenta toistettiin vain kaksi kertaa johtuen työn tilaamisen ajankohdasta sekä siitä, että pääosa alueen metsästä on hiljattain hakattu. Laskennat tehtiin 30.5. ja 19.6.2015.

Toinen osaselvitys oli kirjovertkkoperhosen inventointi. Kirjovertkkoperhonen on EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) laji, jota koskevat tiukat suojelumääräykset. Inventointi tehtiin 2.7.2015 lajin yksilöiden lentokautena hyvissä sääoloissa. Alue kierrettiin jalkaisin kattavasti läpi ja aikuisia perhosia havainnoitiin aktiivisesti.

Kolmannessa osaselvityksessä inventoitiin alueen kasvillisuutta ja luontotyyppejä 20.7.2015. Kaava-alue jaettiin biotooppikuvioiden mukaisesti osa-alueisiin. Jokaiselta osa-alueelta kirjattiin muistiin luonnonolojen yleiskuvaus, runsaimmat kasvilajit ja mahdolliset merkittävät lajit. Tarkemmat inventoinnit keskitettiin mm. soistuneille alueille ja ojien varsille. Maastokäynnillä havainnoitiin myös muuta eliölajistoa ja arvioitiin huomionarvoisen lajiston kannalta merkittävät elinympäristöt tai kohteet.

Selvityksen tuloksina on esitetty viisi kartalle rajattua osa-aluetta sekä kuvaus niiden luonnonoloista ja kasvillisuudesta. Lähes koko selvitysalue on loivasti kumpuilevaa, tehokkaassa talouskäytössä ollutta metsämaastoa. Kaava-alueen kasvillisuus on tavanomaista ja kasvistossa tavataan lähinnä tuoreiden ja lehtomaisten kankaiden yleistä lajistoa. Ojitetuilla suoalueilla tavataan myös korpien kasvilajeja. Alueella on tehty avo- ja harvennushakkuita useaan otteeseen, eikä vanhaa puustoa ole jäljellä. Soistuneet notkelmat on ojitettu. Kaava-alueen länsipäähän ulottuva pelto on edelleen viljelykäytössä.

Asemakaava-alueella ei todettu arvokkaita luontokohteita. Kaava-alueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse Natura 2000 -alueita, valtakunnallisten luonnonsuoje-

luohjelmien kohteita, luonnonsuojelualueita, suojeltuja luontotyypppejä tai luonnonmuistomerkkejä.

Koko asemakaava-alue on voimakkaasti käsiteltyä maastoa, jonka luonnonoloja ovat muuttaneet ojitukset ja parin viime vuosikymmenen aikana tehtyt hakkuut. Luontoselvityksessä ei todettu kohteita, jotka täyttäisivät luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisen suojeltujen luontotyyppien, vesilain 2 luvun 11 §:n mukaisten pienvesikohteiden tai metsälain 10 §:n mukaisten elinympäristöjen kriteerit. Asemakaava-alueella ei todettu Suomessa uhanalaisia tai silmälläpidettäviä luontotyypppejä. Alueella ei ole myöskään METSO-ohjelman kriteerit tai maakunnalliset LAKU-kriteerit täyttäviä kohteita.

Asemakaava-alueen kaakkoiskulmassa sijaitseva moottoritien suuntainen moreeniharjanne, Besslakärnsbackenin reunamoreeni, on arvioitu valtakunnallisesti merkittäväksi geologiseksi kohteeksi. Asemakaava-alueen puoleinen osa on kasvillisuudeltaan tavanomaista, sorapintaista kenttää, jota ilmeisesti on muokattu tietyn yhteydessä. Läntisimmässä päässä on jäljellä alkuperäistä puolukka- ja mustikkatyyppin metsäkasvillisuutta, mutta sen puusto on hiljattain hakattu lähes paljaaksi. Alueella ei todettu vaateliaista harjukasvillisuutta tai muita huomionarvoisia kasvilajeja.

Yleispiirteisessä linnustoselvityksessä todettiin pesimälinnustoon kuuluvina 22 lajia. Kaikki tavatut lintulajit ovat Suomessa varsin yleisiä ja seudulla tavallisia pesimälajeja. Alueella ei tavattu ns. huomionarvoisia lajeja. Asemakaava-alueelta ei rajattu linnustollisesti merkittäviä kohteita.

Kesän 2015 selvityksessä ei tehty havaintoja kirjoverkkoperhosen esiintymisestä. Asemakaava-alueella on lajille sopivaa elinympäristöä, mutta lajien toukkien ravintokasvien esiintymät olivat niin pienialaisia ja/tai niukkoja, etteivät ne todennäköisesti riitä kirjoverkkoperhosen lisääntymispaikoiksi.

Selvitysalueella ei todettu muille luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeille (mm. liito-orava, lepakot) hyvin sopivia elinympäristöjä. Täydentäviä lajistoselvityksiä ei arvioitu tarpeelliseksi. Asemakaava-alueella ei todettu uhanalaisten, silmälläpidettävien tai muiden huomionarvoisten eläin- ja kasvilajien esiintymiä eikä niiden kannalta tärkeitä elinympäristöjä.

NATURUTREDNING FÖR DETALJPLANERINGEN AV BOX ARBETSPLATZOMRÅDE

SAMMANFATNING

För detaljplaneringen av Box arbetsplatsområde beställdes en naturutredning. Utredningen har gjorts av Ympäristösuunnittelu Enviro Oy i slutet av våren och under sommaren 2015.

I förutredningsskedet gjordes en sammanställning av tidigare naturdata för planeringsområdet ur miljöförvaltningens register samt ur rapporter som utarbetats för Box delgeneralplan och planeringen av Sköldviksvägen. Utförandet av terrängarbetena planerades utifrån utgångsuppgifterna samt genom att tolka kartor och flygbilder.

Arbetet bestod av tre delutredningar som genomfördes med en noggrannhet som motsvarar detaljplanen. Den första av dessa var en allmän utredning av häckande fågelbestånd. Syftet med den var att utreda huruvida det förekommer sådana mål på området som är viktiga för så kallade arter som bör beaktas samt för häckande fåglar. I inventeringen tillämpades en kartläggningsräkningsmetod som baserar sig på fåglarnas revirbeteende.

De fågelobservationer som markerats på kartan tolkas som revir. Utifrån resultaten avgränsas områden som eventuellt är värdefulla för de häckande fåglarna. Fågelräkningen upprepades endast två gånger på grund av tidpunkten för beställningen av arbetet samt på grund av att största delen av skogen på området nyligen har avverkats. Fågelräkningarna gjordes 30.5.2015 och 19.6.2015.

Den andra delutredningen var en inventering av boknätfjärilen. Boknätfjärilen är en art som ingår i bilaga IV(a) i EU:s habitatdirektiv. Arten berörs av strikta skyddsbestämmelser. Inventeringen gjordes 2.7.2015 under individernas flygsäsong och under goda väderförhållanden. Området genomsöktes till fots på ett omfattande sätt och fullvuxna fjärilar observerades aktivt.

I den tredje delutredningen 20.7.2015 inventerades områdets växtlighet och naturtyper. Planområdet delades in i delområden enligt biotopfigurer. För varje delområde antecknades en allmän beskrivning av naturförhållandena, de rikligast förekommande växtarterna samt eventuellt betydelsefulla arter. De noggrannare inventeringarna koncentrerades bl.a. till försumpade områden och till dikesrenar. Under terrängbesöket observerades även andra organismarter. Dessutom uppskattades livsmiljöer och mål som är av betydelse för arter som bör beaktas.

Som resultat av utredningen presenteras fem delområden som markerats på kartan tillsammans med en beskrivning av delområdenas naturförhållanden och vegetation. Nästan hela utredningsområdet består av svagt kuperad skogsterräng som använts effektivt för skogsbruk. På planområdet finns sedvanlig vegetation och bland växtarterna påträffas främst arter som är typiska för färska och lundliknande moar. På utdikade myrområden påträffas även växtarter som är typiska för skogskärr. Kalhyggen

och gallringar har utförts flera gånger på området och det finns inte längre något gammalt trädbestånd kvar. Försumpade sänkor har dikats ut. Åkern i den västra ändan av planområdet används fortfarande för odling.

På området för detaljplanen konstaterades inga värdefulla naturobjekt. På planområdet eller i dess omedelbara närhet finns inga Natura 2000-områden, objekt som ingår i de nationella naturskyddsprogrammen, naturskyddsområden, skyddade naturtyper eller naturminnesmärken.

Terrängen på hela detaljplaneområdet är kraftigt bearbetad och dess naturförhållanden har förändrats genom utdikningar och avverkningar som utförts under de senaste årtiondena. I naturutredningen konstaterades inga objekt som skulle uppfylla kriterierna för skyddade naturtyper enligt 29 § i naturvårdslagen, för små vattenobjekt enligt 11 §, kapitel 2 i vattenlagen eller för livsmiljöer enligt 10 § i skogslagen. På detaljplaneområdet konstaterades inga sådana naturtyper som är utrotningshotade eller hänsynskrävande i Finland. På området finns inte heller objekt som uppfyller kriterierna för METSO-programmet eller de landskapsspecifika LAKU-kriterierna.

Moränåsen Besslakärnsbacken som är en randmorän i det sydöstra hörnet av detaljplaneområdet och som går parallellt med motorvägen har bedömts som ett geologiskt objekt av riksintresse. Den del av området som ligger på samma sida som detaljplaneområdet består av ett fält med grusyta med sedvanlig vegetation. Området har antagligen bearbetats i samband med vägarbetet. I den västligaste ändan finns ursprunglig skogsvegetation av lingon- och blåbärstyp, men träden har nyligen avverkats nästan helt. På området konstaterades ingen krävande åsvegetation eller andra växtarter som bör beaktas.

I den allmänna fågelutredningen konstaterades att det häckande fågelbeståndet omfattar 22 arter. Alla fågelarter som påträffats är förhållandevis allmänna i Finland och är även sådana arter som är vanliga bland det häckande fågelbeståndet i regionen. På området påträffades inga s.k. arter som bör beaktas. På området för detaljplanen avgränsades inga områden som är betydande med tanke på fågelbeståndet.

I utredningen sommaren 2015 gjordes inga observationer om att det skulle förekomma boknätfjärilar på området. På detaljplaneområdet finns livsmiljöer som är lämpliga för arten, men växter som artens larver använder som föda förekom på så små områden eller i så knappa mängder att det inte är sannolikt att de skulle räcka till som föda på boknätfjärilens förökningsplatser.

På utredningsområdet konstaterades inga livsmiljöer som är lämpliga för andra arter som ingår i bilaga IV(a) i habitatdirektivet (bl.a. flygekorre, fladdermöss). Kompletterande artutredningar bedömdes inte vara nödvändiga. På området för detaljplanen konstaterades inga förekomster av utrotningshotade arter, hänsynskrävande arter eller andra djur- och fågelarter som bör beaktas. På området konstaterades inte heller några livsmiljöer som skulle vara viktiga för sådana arter.

Sisälllys

1 Johdanto	7
2 Aineisto ja menetelmät	8
2.1 Lähtöaineisto	8
2.2 Maastotyöt	8
3 Tulokset	10
3.1 Luonnonolot ja kasvillisuus	10
3.2 Arvokkaat luontokohteet	12
3.3 Pesimälinnusto	13
3.4 Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajit	13
3.5 Muut merkittävät lajit	14
4 Yhteenveto ja suositukset	14
5 Lähteet ja kirjallisuus	14

Kansi: Selvitysalueen pohjoispuolisko on hiljattain harvennettua kangasmetsää.

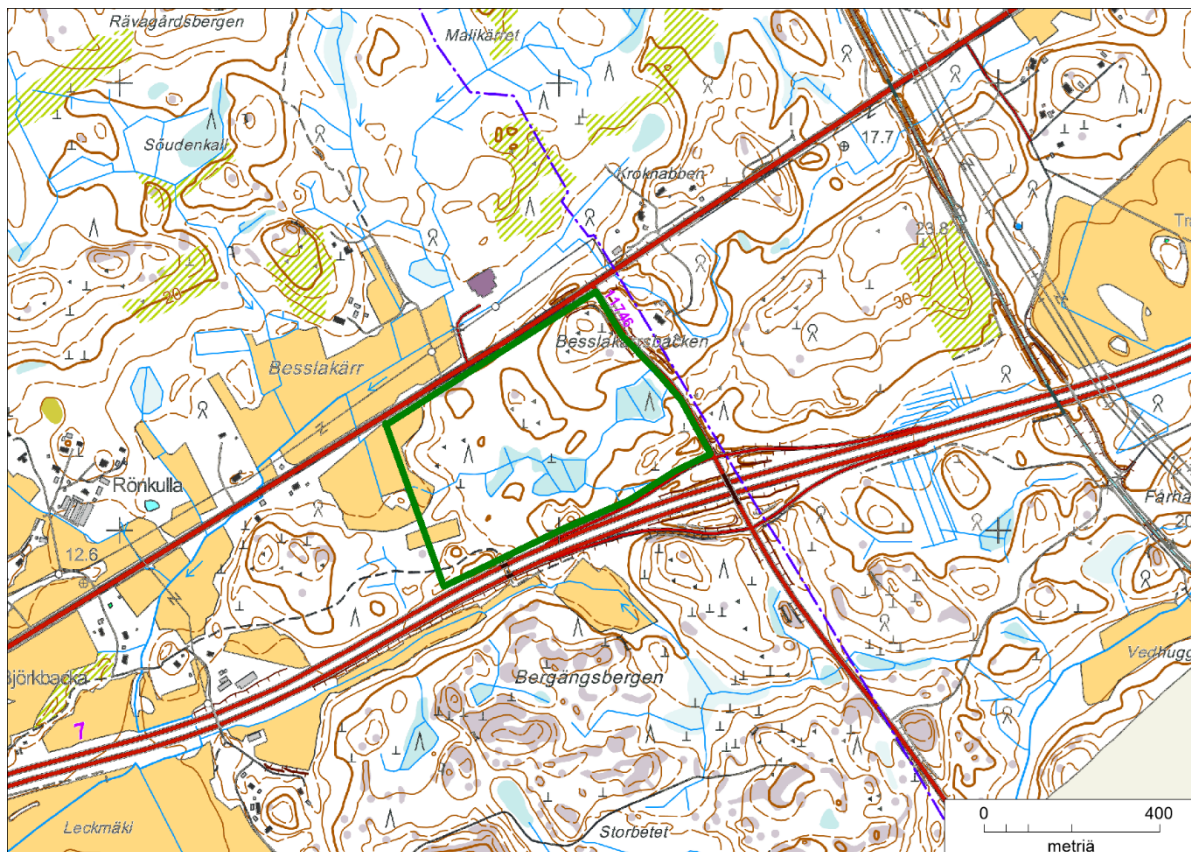
Ilmakuvat ja pohjakartat © Maanmittauslaitos.

Valokuvat © Esa Lammi.

Käännös: Translatinki Oy

1 JOHDANTO

Sipoon kunta on käynnistänyt asemakaavan laadinnan Boxin työpaikka-alueelle. Kaava-alue (kuva 1) sijaitsee Boxin kylässä maantien 170 ja valtatie 7 välissä. Alue rajoittuu idässä Kilpilahdentiehen sekä Sipoon ja Porvoon väliseen rajaan. Asemakaava-alueen pinta-ala on 25,5 hehtaaria, ja se on lähes kauttaaltaan metsämaastoa.

Kuva 1. Sipoon Boxin työpaikka-alueen sijainti. Asemakaava-alue on rajattu vihreällä viivalla.

Hankkeen kaavoituskonsulttina toimii A-Insinöörit Suunnittelu Oy, joka tilasi asemakaavoitusta varten tarvittavan luontoselvityksen Ympäristösuunnittelu Enviro Oy:ltä. Työn ovat tehneet biologit FM Esa Lammi ja FM Marko Vauhkonen.

2 AINEISTO JA MENETELMÄT

2.1 Lähtöaineisto

Selvitysalueen luonnonoloja on aiemmin kuvattu Boxin osayleiskaava-alueen luontoselvityksessä (Enviro 2004) ja Kilpilahdentien suunnittelua varten tehdyssä selvityksessä (Enviro 2006). Kummassakaan selvityksessä ei todettu Boxin työpaikka-alueen kohdalta arvokkaita luontokohteita eikä merkittävien kasvi- tai eläinlajien esiintymiä. Arvokkaista luontokohteista tai lajiesiintyjistä ei ole mainintoja myöskään ympäristöhallinnon ylläpitämissä rekistereissä.

Luontoselvityksen maastotöiden toteuttaminen suunniteltiin lähtötietojen sekä karttojen ja ilmakuvan avulla. Selvitykset on tehty asemakaavatarkkuudella soveltaen mm. Södermanin (2003) ohjeita. Kaikissa maastotöissä käytettiin GPS-paikanninta (Garmin 60Cx tai 62s), jolla mm. luontokohteet ja lajien havaintopaikat voidaan paikantaa riittävällä tarkkuudella.

2.2 Maastotyöt

Toimeksiannon tavoitteena oli saada maankäytön suunnittelua varten riittävä kuva alueen luontoarvoista, erityisesti niistä eliölajeista ja luontotyypeistä, joiden huomioon ottamiseen on lainsäädännön tuomat velvoitteet. Työ koostui kolmesta keväällä ja kesällä 2015 toteutusta osaselvityksestä, jotka olivat yleispiirteinen pesimälinnustaselvitys, kirjooverkkoperhosen inventointi sekä kasvillisuuden ja arvokkaiden luontokohteiden inventointi. Maastotöiden yhteydessä arvioitiin myös tarve erillisen liito-oravaselvityksen tekemiseen, sillä liito-oravan esiintymistä ei voitu toimeksiannon ajankohdan vuoksi selvittää enää keväällä 2015.

Pesimälinnusto

Yleispiirteisen pesimälinnustaselvityksen tavoitteena oli selvittää ns. huomionarvoisten lajien (ks. jäljempänä) ja pesivälle linnustolle tärkeiden kohteiden esiintyminen alueella. Tällöin ei pyritä selvittämään yleisten lintujen parimääriä tai reviirien sijaintia. Inventoinnissa sovellettiin lintujen reviirikäyttäytymiseen perustuvaa kartoituslaskentamenetelmää (Koskimies & Väisänen 1988), jossa alue kierretään huolellisesti läpi ja havaitut linnut merkitään karttapohjalle. Laskennat tehtiin varhain aamulla, jolloin pesimäpaikoillaan oleskelevat linnut ovat parhaiten havaittavissa (laulu yms.).

Lintulaskenta toistettiin alueella vain kaksi kertaa johtuen työn tilaamisen ajankohdasta sekä siitä, että pääosa alueen metsästä on hiljattain hakattu. Laskennat tehtiin 30.5. ja 19.6.2015.

Laskennoissa kiinnitettiin erityistä huomiota seuraaviin huomionarvoisiin lintulajeihin:

- tikat lukuun ottamatta yleistä käpytikkaa
- petolinnut
- lintudirektiivin liitteen I lajit

- erityisesti suojeltavat ja muut uhanalaiset lajit
- silmälläpidettävät lajit
- alueellisesti uhanalaiset lajit
- Suomen erityisvastuulajit
- merkittävien elinympäristöjen, esim. lehtojen ja vanhojen metsien, ilmentäjälajit

Laskennoissa merkittiin muistiin ja kartalle kaikki huomionarvoiset lintulajit käyttämällä Helsingin yliopiston eläinmuseon ohjeiden mukaisia merkintätapoja. Tulokset tulkittiin ns. maksimiperiaatteen mukaisesti, jolloin reviiriksi tulkitaan yksikin pesintää ilmaiseva havainto (pää)muuttokauden jälkeen lajille sopivassa ympäristössä. Tulosten perusteella rajataan mahdolliset pesimälinnuston kannalta arvokkaat alueet. Lintulaskennat teki Marko Vauhkonen.

Kirjoverkkoperhonen

Euroopan Unionin luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeihin kuuluvan kirjoverkkoperhosen esiintyminen selvitettiin 2.7.2015. Työ tehtiin Sierlan ym. (2004) ohjeiden mukaisesti. Inventointi tehtiin lajin yksilöiden lentokautena hyvissä sääoloissa (aurinkoinen ja heikkotuulinen poutasää). Alue kierrettiin jalkaisin kattavasti läpi ja aikuisia perhosia havainnoitiin aktiivisesti. Selvityksestä vastasi Marko Vauhkonen.

Kasvillisuus ja kasvisto sekä arvokkaat luontokohteet ja lajesiintymät

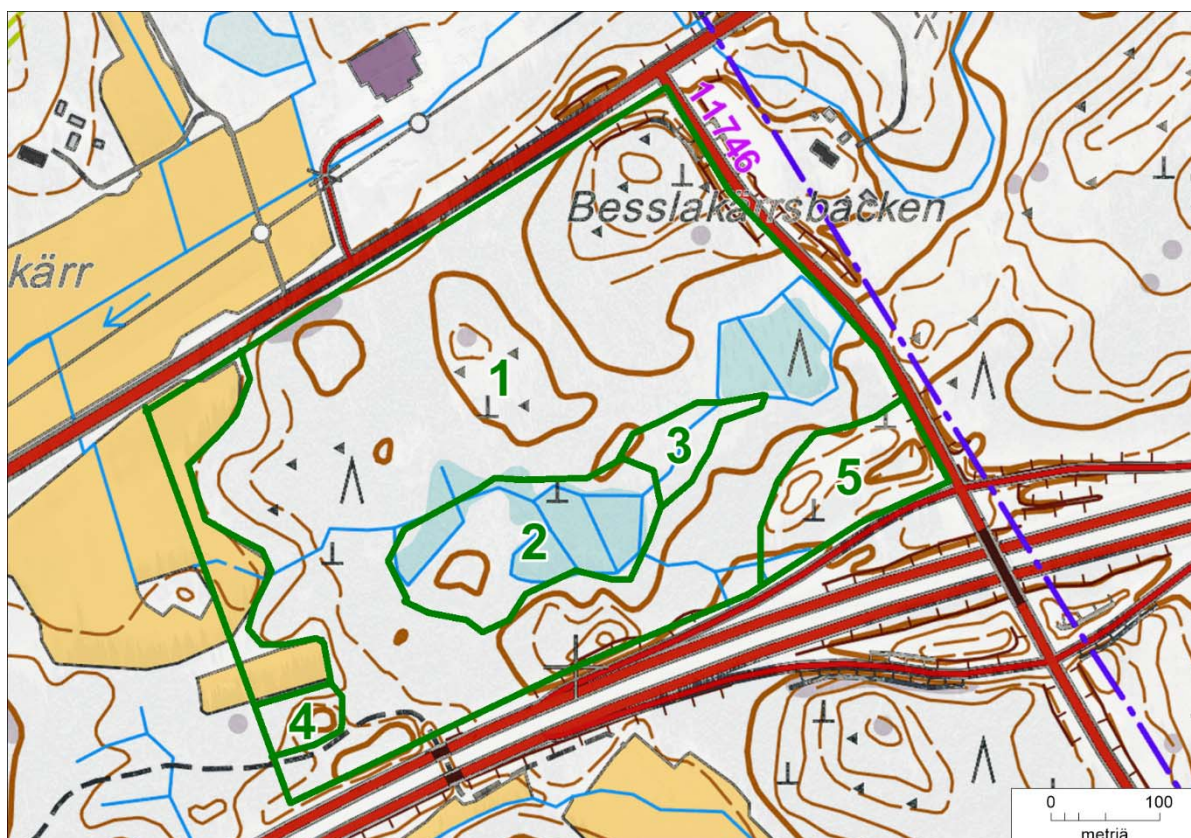
Alueen kasvillisuutta ja luontotyyppejä inventoitiin 20.7.2015, jolloin koko kaava-alue käveltiin kattavasti läpi. Alueelta laadittiin biotooppikuvioiden mukainen osa-aluejako. Osa-alueilta kirjattiin muistiin luonnonolojen yleiskuvaus, runsaimmat kasvilajit ja mahdolliset merkittävät lajit. Tarkemmat inventoinnit keskitettiin luonnonoloiltaan edustavimmilta vaikuttaneille kohteille, joita selvitysalueella olivat lähinnä soistuneet maastopainanteet ja ojien varret. Maastokäynnillä havainnoitiin myös muuta eliölajistoa sekä arvioitiin huomionarvoisen lajiston kannalta merkittävät elinympäristöt tai kohteet. Kasvillisuus- ja luontotyyppiinventoinnista vastasi Esa Lammi.

3 TULOKSET

3.1 Luonnonolot ja kasvillisuus

Lähes koko selvitysalue on loivasti kumpuilevaa, tehokkaassa talouskäytössä ollut metsämaastoa. Alueella on tehty avo- ja harvennushakkuita useaan otteeseen, eikä vanhaa puustoa ole jäljellä. Soistuneet notkelmat on hakkuiden yhteydessä ojitettu. Tuoreimman, talvella 2014/2015 tehdyn hakkuun jäljet näkyivät vielä kesällä lähes kasvittomina metsäkoneiden ajourina sekä runsaina, kasvillisuuden peittävinä hakkutähteinä. Osa hakkuussa jätetyistä puista oli ehtinyt kaatua tuulenpuuskissa. Alueen länsipäähän ulottuva pelto oli edelleen viljelykäytössä.

Alueelta rajattiin viisi toisistaan poikkeavaa kuviota (kuva 2). Laajin niistä on tuore hakkuuala, joka kattaa suurimman osan asemakaava-alueesta (kuvio 1). Alueen luoteisosaan Besslakärrsbackenin laelle ja rinteille on jätetty harvakseltaan varttuvia mäntyjä (kansikuva). Kaava-alueen länsiosan puustona on lähinnä riukumaisia nuoria koivuja (kuva 3), ja moottorien tuntumassa on jäljellä myös joitakin hieman järeämpiä mäntyjä.

Kuva 2. Selvitysalueen kasvillisuuskuviot.

Kuvion 1 hakkuualueen kenttäkerroksessa kasvaa tyypillisiä tuoreen ja lehtomaisen kankaan lajeja, mm. mustikkaa, kangasmaitikkaa, metsämitikkaa, käenkaalia, kieloa ja hieman jänönsalaattia. Hakkuuala on alkanut heinittyä, mutta metsäkastikasta, metsälauhasta ja hietakastikasta koostuva heinäkasvillisuus ei vielä ole tiheää. Kuviolla on joitakin vanhoja oja, joiden ympäristö on kuivahtanut. Ojien varsilla kasvaa mm. valkovuokkoa, rönsyleinikkiä, metsäkortetta ja metsäalvejuurta.

Kuva 3. Tuoretta hakkuualaa selvitysalueen länsipäässä heinäkuussa 2015. Taustalla näkyvä nuori metsikkö on kaava-alueen keskiosan metsäkuvio (kuvio nro 2).

Kuvio 2 on ojitettu korpialue, jonka keskellä on nuoria koivuja ja kuusia kasvava kivennäismaakumpare. Kuvion aiempi puusto on hakattu 1900-luvun lopulla. Kuviolla kasvaa nykyisin tiheää kymmenmetristä koivikkoa ja alikasvoksena kuusen taimia. Muu kasvillisuus on tiheän puuston katveessa niukkaa. Lajistoon kuuluvat mm. rönsyleinikki, juolasara, tähtisara, metsäalvejuuri ja hiirenporras. Kivennäismaakumpareen lajistossa vallitsevat mustikka, vadelma, rätvänä ja metsäkastikka.

Puustoisien korpialueiden itäpuolella on nuorta lehtipuustoa kasvava ojikko (kuvio 3). Alueen läpi kaivetun ojan varrella on lehtokorven lajistoa, kuten isoalvejuurta, hiirenporrasta ja punaherukkaa. Ojissa kasvaa mm. suovehkaa, pikkuvesitähteä

ja konnanleinikkiä. Puustona on muutaman metrin korkuista koivikkoa ja tervaleppien kannoista kasvavaa vesakkoa.

Selvitysalueen ainoa varttuneen metsän kuvio on pieni kuusivaltainen metsikkö alueen lounaiskulmassa (kuvio 4). Kuviolla on vanhoja oja. Aluskasvillisuus koostuu kangasmetsien ja ruohokorpien lajeista, mm. mustikasta, kielosta, rönsyleinikistä, lehtotesmasta, metsäkortteesta ja metsäalvejuuresta.

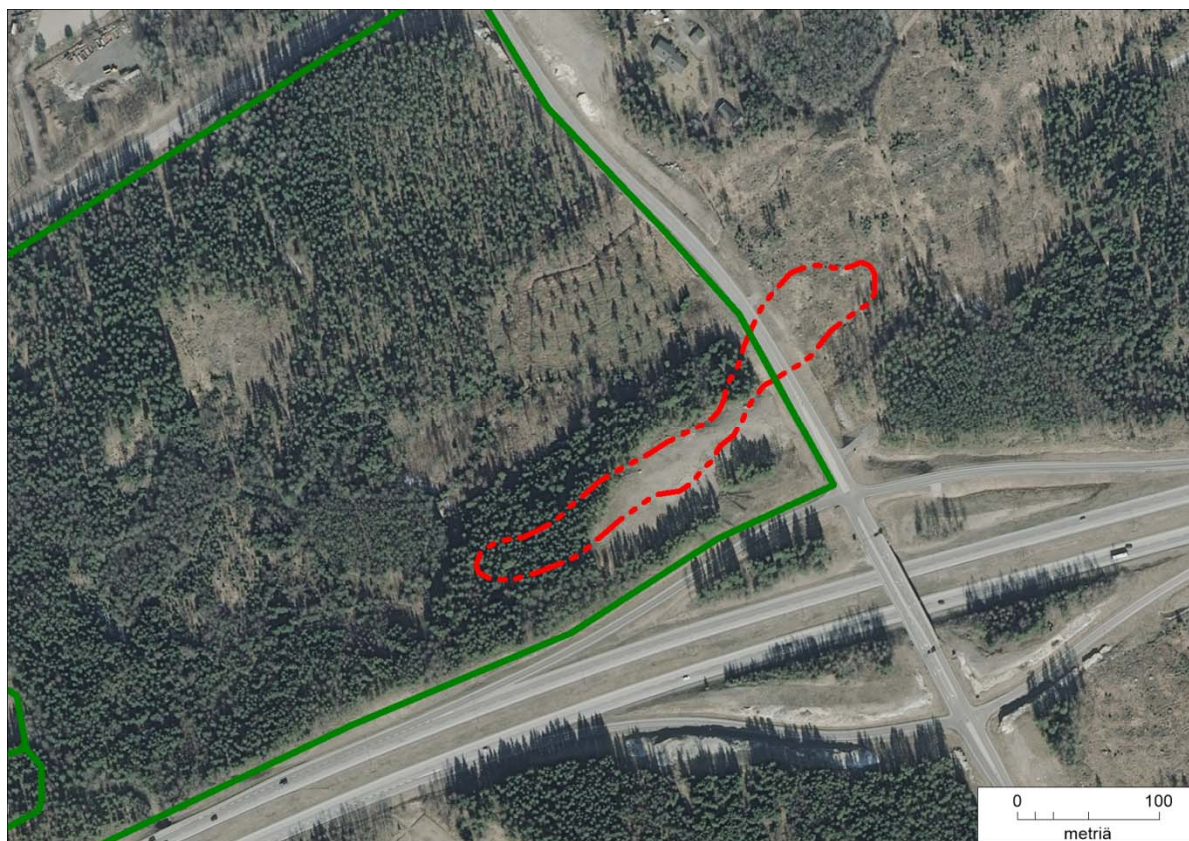
Selvitysalueen kaakkoiskulman harjanteella on pieni sorapintainen läjitysalue (kuvio 5), jonka kasvillisuus on aukkoista. Lajisto on joutomaille tyypillistä: mm. alsikeapilaa, niittynätkelmää, komealupiinia, leskenlehteä, kanadanpiiskua ja si-ankärsämöä.

3.2 Arvokkaat luontokohteet

Asemakaava-alueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse Natura 2000 -alueita, valtakunnallisten luonnonsuojeluohjelmien kohteita, luonnonsuojelualueita, suojeltuja luontotyyppijä tai luonnonmuistomerkkejä.

Koko asemakaava-alue on voimakkaasti käsiteltyä maastoa, jonka luonnonoloja ovat muuttaneet ojitukset ja parin viime vuosikymmenen aikana tehdyt hakkuut. Maastoselvityksissä ei todettu kohteita, jotka täyttäisivät luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisten suojeltujen luontotyyppien, vesilain 2 luvun 11 §:n mukaisten pienvesikohteiden tai metsälain 10 §:n mukaisten elinympäristöjen kriteerit. Asemakaava-alueella ei todettu Suomessa uhanalaisia tai silmälläpidettäviä luontotyyppijä (Raunio ym. 2008a, b). Alueella ei ole myöskään METSO-ohjelman kriteerit (Ympäristöministeriö 2008) tai maakunnalliset LAKU-kriteerit (Salminen & Aalto 2012) täyttäviä kohteita.

Asemakaava-alueen kaakkoiskulmassa sijaitseva moottoritien suuntainen moreeniharjanne (erottuu selvimmin kuvion 5 kohdalla), Besslakärrsbackenin reu-namoreeni, on arvioitu valtakunnallisesti merkittäväksi geologiseksi kohteeksi (Mäkinen ym. 2007). Harjanne on osa selvitysalueen itäpuolelle jäävää moreeni- aluetta, mutta vain muodostuman läntisin pää on rajattu geologisesti arvokkaaksi (kuva 4). Asemakaava-alueen puoleinen osa on kasvillisuudeltaan tavanomais- ta, sorapintaista kenttää, jota ilmeisesti on muokattu tietyön yhteydessä (kuvio 5). Läntisimmässä päässä on jäljellä alkuperäistä puolukka- ja mustikkatyyppin metsäkasvillisuutta, mutta sen puusto on hiljattain hakattu lähes paljaaksi. Alueella ei todettu vaateliasta harjukasvillisuutta tai muita huomionarvoisia kasvila- jeja.

Kuva 4. Valtakunnallisesti arvokkaan Besslakärnsbackenin reunamoreenin sijainti (punainen katkoviiva; lähde: OIVA - Ympäristö- ja paikkatietopalvelu). Muodostuman läntisin pää on kuvan ottamisen jälkeen hakattu lähes paljaaksi. Asemakaava-alueen raja on merkitty vihreällä viivalla.

3.3 Pesimälinnusto

Selvitysalueen yleispiirteisessä linnustoselvityksessä todettiin pesimälinnustoon kuuluvina seuraavat lajit: lehtokurppa, metsäviklo, sepelkyyhky, metsäkirvinen, västäräkki, peukaloinen, rautiainen, punarinta, mustarastas, punakylkirastas, laulurastas, hernekerttu, lehtokerttu, pajulintu, hippiäinen, harmaasieppo, hömötiainen, sinitiainen, talitiainen, peippo, vihervarpunen ja keltasirkku.

Kaikki em. lintulajit ovat Suomessa varsin yleisiä ja seudulla tavallisia pesimälajeja. Alueella ei tavattu ns. Punaisen kirjan lajeja (Rassi ym. 2010) eikä muita huomionarvoisia lajeja. Asemakaava-alueelta ei rajattu linnustollisesti merkittäviä kohteita. Alueella ei arvioitu olevan varhain pesiville lajeille hyvin soveltuvia elinympäristöjä, joita varten tarvittaisiin aiemmin keväällä tehtävä laskentakerta.

3.4 Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajit

Kesän 2015 selvityksessä ei tehty havaintoja kirjoverkkoperhosen esiintymisestä. Asemakaava-alueella on lajille sopivaa elinympäristöä ja varsinkin kuviolla 1 esiintyy lajien toukkien ravintokasveja (kangas- ja metsämaitikka). Maitikoiden esiintymät olivat niin pienialaisia ja/tai niukkoja, etteivät ne todennäköisesti riitä kirjoverkkoperhosen lisääntymispaikoiksi.

Selvitysalueella ei todettu muille luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeille (mm. liito-orava, lepakot) hyvin sopivia elinympäristöjä, joissa niiden esiintyminen olisi todennäköistä tai mahdollista. Täydentäviä lajistوسelvityksiä ei arvioitu tarpeellisiksi.

3.5 Muut merkittävät lajit

Alueella ei todettu uhanalaisten, silmälläpidettävien tai muiden huomionarvoisten eläin- ja kasvilajien esiintymiä. Alueella ei arvioitu olevan sellaisia elinympäristöjä tai kohteita, joissa muiden huomionarvoisten eliölajien esiintyminen olisi todennäköistä.

4 YHTEENVETO JA SUOSITUKSET

Boxin työpaikka-alueen asemakaava-alueella ei ole todettu aiemmissa selvityksissä eikä vuonna 2015 tehdyssä luontoselvityksessä sellaisia erityisiä luontoarvoja, jotka tulisi huomioida asemakaavassa.

Alueella on yksi arvokkaaksi luokiteltu geologinen kohde, jonka luonnontilaa ovat muuttaneet mm. Kilpilahdentien rakentaminen ja sorapintaisen kentän tasaaminen. Kohteen mahdollinen huomioimistarve asemakaavassa tulee arvioida erikseen.

Luontoselvityksen tulosten perusteella ei ole tarpeen antaa alueelle muita maankäytön suunnittelua tai täydentäviä lajistوسelvityksiä koskevia suosituksia.

5 LÄHTEET JA KIRJALLISUUS

- Enviro 2004: Boxin osayleiskaavan luontoselvitys. – Ympäristösuunnittelu Enviro Oy ja Sipoon kunta.
- Enviro 2006: Kilpilahden uusi tieyhteys. Luontoselvitykset. – Ympäristösuunnittelu Enviro Oy.
- Koskimies, P. & Väisänen, R. A: 1988: Maalintujen kartoituslaskentaohjeet. – Teoksessa: Koskimies, P. & Väisänen, R. A. (toim.): Linnustonseurannan havainnointiohjeet. 2. painos. – Helsingin yliopiston eläinmuseo, Helsinki, ss. 58–70.
- Mäkinen, K., Palmu, J.-P., Teeriaho, J., Rönty, H., Rauhaniemi, T. & Jarva, J. 2007: Valtakunnallisesti arvokkaat moreenimuodostumat. – Suomen ympäristö 14/2007:1–120.
- Rassi, P., Hyvärinen, E., Juslén, A. & Mannerkoski, I. (toim.) 2010: Suomen lajien uhanalaisuus. Punainen kirja 2010. – Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 685 s.

- Raunio, A., Schulman, A. & Kontula, T. (toim.) 2008a: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus – Osa 1. Tulokset ja arvioinnin perusteet. – Suomen ympäristö 8/2008:1–264.
- Raunio, A., Schulman, A. & Kontula, T. (toim.) 2008b: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus – Osa 2. Luontotyyppien kuvaukset. – Suomen ympäristö 8/2008:1–572.
- Salminen, J. & Aalto, S. 2012: Luonnonympäristöjen arvottamisen kriteeristö Uudellemaalle (LAKU). Loppuraportti. – Uudenmaan liiton julkaisuja E 119:1–53.
- Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi – kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa. – Ympäristöopas 109:1–196.
- Ympäristöministeriö 2008: METSO-ohjelman luonnontieteelliset valintaperusteet. – Suomen ympäristö 26/2008:1–75.